

Linda van Rijn

Bestemming Bonaire

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK
DEVENTER

Hoofdstuk 1

De woorden kwamen binnen als in een vissenkomp. Gedempt en vertraagd, alsof ze ze daardoor nog even niet zou hoeven horen. Saar Rietberg staaarde naar de mond van de dokter: witte tanden, lippenstift die bijgewerkt moest worden, kleine rimpeltjes rond de mondhoeken waarin het rood zat opgehoopt. De mond bewoog nog even en sloot zich toen. Saar verplaatste haar blik naar de donkere ogen, die meelevend stonden. Professioneel invoelend, zoals dat waarschijnlijk hoorde bij een slechtnieuwsgesprek. De stilte die nu viel, was vast ook behandeld in het college 'hoe vertel je mensen iets wat ze niet willen horen'. Vermoedelijk was het de bedoeling dat Saar nu een reactie zou geven, maar de woorden die net waren uitgesproken, zweefden nog rond buiten haar vissenkomp en zo wilde ze het laten. Gek genoeg voelde ze wel haar keel dik worden. Toen ze knipperde, liep er een traan over haar wang naar beneden. Ze keek verwonderd toe hoe die zijn weg eindigde op het gelamineerde bureau van de arts. Opnieuw richtte Saar haar blik op de donkere ogen van dokter Loevensteijn, waarin ze de afgelopen drie jaar

zo vaak had gekeken. Over het bureau schoof de arts een doos Kleenex naar haar toe. Saar staarde ernaar, maar er een zakdoekje uithalen leek opeens een onmogelijke opgave. In plaats daarvan verplaatste ze haar blik maar weer. Eerst naar de witte jas van de arts, daarna naar de piepjonge coassistent die op een krukje achter zijn leermeester zat en zijn gezicht ook al had geplooid in medeleven. Wat deed dat joch hier eigenlijk, wilde ze vragen. Maar ze herinnerde zich dat ze zelf met zijn aanwezigheid had ingestemd.

Haar blik gleed verder. De zwarte archiefkast achter de dokter, een poster waarop een informatieavond werd aangekondigd die inmiddels al was geweest. Het computerscherm op het bureau van de arts en de twee pennen met logo's van farmaceuten die naast het toetsenbord lagen. Er zwierf een paperclip rond, afkomstig uit het mapje waarin haar dossier zat. De arts had haar handen op die map gelegd, de map zelf was gesloten. Ze had nette nagels. Kortgeknipt, ongelakt, schoon. Saars blik bleef hangen bij een trouwring die er nieuw uitzag.

Het was Nieks stem die haar terughaalde in de werkelijkheid. 'Maar als jullie niet weten wat

er mis is, dan kan het toch nog?’ vroeg hij, met in zijn toon dezelfde wanhopige teleurstelling die zich in rap tempo door Saars hele lichaam verspreidde maar waar ze zich nu juist zo graag tegen wilde verzetten. Ze kon het gevoel nog niet aan.

De arts gaf antwoord. De vissenkom was verdwenen en deze keer kwamen de woorden wel binnen. Een voor een, als harde klappen op Saars blote huid. ‘We zijn aan het eind van onze mogelijkheden. We hebben alle onderzoeken gedaan die we konden doen en de behandelingen uitgevoerd die we konden uitvoeren. Helaas zonder resultaat.’

Dit hadden ze besproken, al was het toen nog een uiterst ‘wat als’-scenario geweest. Wat als het niet lukt en we door de pogingen heen zijn? Stoppen, hadden ze allebei als antwoord gegeven. Voor vele duizenden euro’s uitwijken naar het buitenland waar de beloftes wel, maar de kansen niet groter waren dan in Nederland, was voor hen allebei geen optie.

Niek schudde zijn hoofd. ‘Maar wat is dan de verklaring? Er moet toch een verklaring zijn?’

Dokter Loevensteijn hield haar hoofd schuin. Haar donkere paardenstaart veerde mee in de beweging. ‘Ik begrijp dat dit een verre van

bevredigend antwoord is, maar bij een klein percentage van de stellen kunnen we gewoon geen verklaring geven. Jullie zijn beiden gezond, we kunnen geen oorzaak vaststellen voor het uitblijven van een zwangerschap. Maar toch word je niet zwanger, ook niet als we de natuur proberen te helpen.'

Niek vroeg nog meer, maar rond Saars hoofd begon de vissenkom weer langzaam op te trekken. Ze liet het gebeuren. Ze wilde de woorden niet horen, het definitieve einde, het medeleven dat erin besloten lag. Alsof je daar iets aan had. Ze wilde hier niet zijn, niets meer horen. Op dit moment wilde ze maar één ding: naar huis. Met een ruk stond ze op. De ogen van de arts bleven maar begrijpend staan. Saar wilde iets zeggen, maar ze wist niet wat. Met snelle passen beende ze de kamer uit.

Ze staaarde naar de klok, 21.40 uur. Zeven uur en twintig minuten waren verstreken sinds de afspraak in het ziekenhuis. In haar hoofd was een tellertje gaan lopen dat geen enkele zin had, maar zich ook niet liet uitschakelen. Hoe langer het tellertje liep, hoe leger ze zich voelde. Alsof het doordringen van het besef haar langzaam steeds verder uitholde. Als je de hoop kwijt bent, ben je alles kwijt. Het waren

haar eigen woorden, nog niet zo lang geleden, vlak voor hun derde ivf-poging. Haar moeder had geknikt. ‘We raken de hoop niet kwijt’, had Saar bekrachtigd. Maar dat was precies wat er nu was gebeurd. Positief blijven, ook zo’n cliché dat ze maar al te graag in het rond had gestrooid. Het leek nu een onmogelijkheid. Er was niets meer over om positief over te blijven.

Zes iui-behandelingen, drie keer ivf, drie keer icsi – allemaal zonder resultaat. De vergoeding van de verzekering stopte. Maar als dokter Loevensteijn, hun fertiliteitsarts, een list verzon, konden ze wellicht nog drie pogingen krijgen. Saar had het helemaal uitgezocht: de verzekering zou misschien opnieuw pogingen vergoeden als de situatie veranderde. De situatie, die al die tijd nogal summier kon worden omschreven met altijd maar dezelfde woorden van de arts: ‘geen verklaring’. Als de arts uiteindelijk toch een oorzaak vond, was de situatie anders. En zouden ze opnieuw kunnen beginnen met ivf. Loevensteijn had het zelf gezegd, een tijd geleden: ‘Zolang we niet weten wat er aan de hand is, is alles mogelijk.’

Alles is mogelijk. Saar had de woorden in zich opgezogen, ze opgeblazen tot de waarheid en de enige waarheid. Daarbij had ze, dat

realiseerde ze zich inmiddels, het eerste deel van die zin maar een beetje genegeerd. Je had immers iets nodig om je aan vast te klampen. Natuurlijk is het mogelijk. Waarom niet? Ze waren jong, gezond, vitaal. Dat dat randvoorwaarden waren voor een zwangerschap en geen rechten, dat wist ze heus wel. Maar als je iets zo graag wilde, was het soms moeilijk om de ratio altijd maar voorop te stellen. Ze verdienden gewoon een kind, dat had ze in het begin zo vaak tegen Niek gezegd. Niet meer of minder dan een ander, maar net zoveel. Het frustrerende was alleen dat de natuur zich niet liet leiden door eerlijkheid of gelijkheid, zelfs niet door redelijkheid. Daar was ze inmiddels wel achter gekomen. De laatste tijd dacht ze daarom al niet meer in termen van verdienen, of eerlijk. En na vandaag helemaal niet meer.

‘Wil je ook?’

Niek stond bij het aanrecht en zette een kopje onder het Nespresso-apparaat. Saar schudde haar hoofd. Ze hoopte dat Niek bij haar kwam zitten, maar stelde die vraag niet. Hij wachtte tot zijn koffie gezet was en nam weer plaats achter zijn laptop aan de eettafel. Saar voelde een onredelijke irritatie opkomen. De hele tijd die stomme computer. Ze wist niet eens wat hij

daar deed. Werk, waarschijnlijk, zijn favoriete afleiding.

Ze staaarde naar hem en had alweer spijt van haar ergernis. Voor hem was het net zo erg als voor haar. En ze kon hem niet verwijten dat hij geen rekening met haar hield. Na de afspraak in het ziekenhuis waren ze samen door een kletsnatte en ijskoude herfststorm naar een koffietent gelopen. Daar hadden ze een hele tijd gepraat. Niek kon soms zijn gevoel diep wegstoppen, maar die middag was hij heel open geweest. Daar was ze blij om. Maar sinds ze thuis waren, was hij stil. Alsof alles gezegd was, al was dat voor haar gevoel nog lang niet zo. Of misschien moest ze wat al was gezegd, nog talloze malen herhalen om het dan pas te kunnen accepteren.

Ze keek naar haar vriend. Hij had de lamp boven de eettafel uit gelaten en het witte licht van zijn scherm straalde hard af op zijn gezicht. Net als zij was hij vierendertig, maar in dit licht leek hij ouder. Bijna tien jaar samen. ‘Sorry dat ik je geen kind kan geven’, had ze vanmiddag gesnikt. Hij was bijna boos geworden. ‘Ik wil niet dat je dat zegt’, had hij geantwoord. ‘Praat jezelf nou geen schuldgevoel aan, jij kunt er niets aan doen. Niemand kan er iets aan doen.’

Hij had gelijk, maar toch voelde het zo. Met een andere vrouw zou hij misschien wel een kind kunnen krijgen. En zij met een andere man ook. Ze moest zo eerlijk zijn om toe te geven dat die gedachte al door haar hoofd was gegaan. Snel had ze hem weggedrukt. Ze wilde helemaal geen andere man.

Ze knipperde een paar keer en wreef met haar handen over haar voorhoofd om haar gedachten te stoppen. Haar telefoon maakte een geluid en ze keek naar het berichtje dat binnenkwam. Het was van haar moeder die in de familie-app vroeg hoe het met haar ging. Meteen kwam Mia, haar schoonzus, erachteraan. *IK DENK DE HELE TIJD AAN JULLIE*, schreef ze. Emile, haar broer, stuurde een blauw hartje. Saar las de berichtjes en liet haar duim boven het toetsenbord zweven, maar uiteindelijk stuurde ze niets terug. In plaats daarvan opende ze de Facebook-app in een poging haar gedachten te verzetten. Een van de werkneemsters in haar sportschool had wat links gedeeld. Een nieuwe opkomende sport in Engeland, een artikel over het belang van een coolingdown en iets van een Amerikaanse site over de zin en onzin van sportdrink. Ze klikte de sites aan, maar kon zich er niet toe zetten om de artikelen te lezen.

Vanmiddag had ze Inge, haar rechterhand, gebeld om te vertellen wat er was gebeurd. Ze had gezegd dat ze er de rest van de week niet was en Inge had gelukkig meteen aangeboden meer te werken. Ze was haar dankbaar. Als eigen baas was het niet zo makkelijk om je ziek te melden en er zou vast werk blijven liggen, maar ze kon zichzelf er echt niet toe zetten morgen aan het werk te gaan. In de sportschool moest ze opgewekt, positief en klantgericht zijn en dat zou ze nu niet voor elkaar krijgen.

Ze scrolde verder. Een paar nieuwsberichten, haar buurvrouw die in de besloten wijk-groep vroeg of iemand een boor te leen had, twee vriendinnen van vroeger die samen uit eten waren en een foto deelden van hun nagerecht. Saar haalde diep adem. Het was alsof de leegheid van de berichten de leegte in haarzelf benadrukte. Ze wilde haar telefoon wegleggen, maar uit automatische scrolde ze verder. Daar had ze vrijwel meteen spijt van. Haar oud-klasgenootje had veel werk gemaakt van de foto. Schoenen van haarzelf en haar man gefotografeerd met daar tussenin een paar mini-Adidasjes. De uitgerekende datum stond op de foto en er waren allemaal ballonnen. Het deed letterlijk pijn toen Saars maag ineenkromp. Ze slikte